

شرط رسیدن به عظمت و بزرگی از دیدگاه امام حسن مجتبی (ع)

پانزدهم ماه مبارک رمضان سال سوم هجری مصادف است با سالروز ولادت امام حسن مجتبی (ع).

پانزدهم ماه مبارک رمضان سال سوم هجری مصادف است با سالروز ولادت امام حسن مجتبی (ع).

هنگامی که امام حسن علیه السلام به دنیا آمد رسول اکرم (ص) در سفر بودند و امیرالمؤمنین (ع) و فاطمه (س) چشم به راه بازگشت. ایشان پیامبر پس از مراجعت از سفر، طبق معمول ابتدا به خانه فاطمه علیها السلام وارد شد. هنگامی که خبر تولد نوزاد را به ایشان دادند، شادمانی وجود حضرت را فرا گرفت.

ماجرای نامگذاری امام حسن (ع)

هنگامی که کودک را نزد پیامبر (ص) آوردند، حضرت رو به علی (ع) کرده، فرمود: «یا او را نام گذاری کرده ای؟» عرض کرد: «من در نام گذاری وی بر شما پیشی نمی‌گیرم». رسول خدا (ص) فرمود: «من هم در نام گذاری بر خداوند سبقت نمی‌جویم». در این هنگام جبرئیل از آسمان فرود آمد و از سوی خدای متعال به وی تهنیت گفت و سپس اظهار داشت: «خداوند تو را فرمان داده که نام پسر هارون، «حسن» را بر او بگذاری». حضرت فرمود: «زبان من عربی است». جبرئیل عرض کرد: «نامش را «حسن» بگذار و پیامبر (ص) او را «حسن» نامید».

کنیه و القاب امام حسن مجتبی (ع)

کنیه آن حضرت «ابومحمد» بوده است. جد بزرگوارش او را «ابومحمد» خطاب می‌کرد و کنیه دیگری برای آن حضرت ذکر نشده است.

اما برخی از القاب آن حضرت بدین شرح است: زکی، مجتبی، سید، تقی، نقی، طیب، ولی و بر مشهورترین این القاب، مجتبی و تقی است و نیز سید، که پیامبر اکرم (ص) امام حسن (ع) را بدان ملقب فرموده‌اند.

ریحانه رسول خدا (ص)

می‌توان گفت بهترین و شادترین دوران زندگانی امام حسن (ع) همان دورانی است که با رسول گرامی اسلام (ص) گذشت. امام حسن (ع) حدود هفت سال و شش ماه از عمر شریفش را در کنار جد بزرگوارش سپری نمود و از محبت های بی دریغ و بسیار ایشان بهره برد.

علاقه و محبت پیامبر (ص) به امام حسن و حسین (ع) به جایی رسیده بود که آن دو کودک را «ریحانه» می‌خواند و در جواب یکی از صحابه که عرض کرد: «ای رسول خدا، آیا ایشان را دوست داری؟»، فرمود: «چگونه ایشان را دوست ندارم این دو تن گل‌های خوش بوی من از دنیا هستند و من آن دو را می‌بویم». و همین مضمون را درباره امام حسن (ع) فرمودند: «به راستی که او گل خوش بوی من در دنیاست و به راستی که این پسر من سید و آقا است».

شأن و مقام امام حسن (ع) در کودکی

بزرگی منش و سترگی روح آن امام، چندان بود که پیامبر ارجمند اسلام (ص) او را با کمی سن، در برخی از عهدنامه‌ها گواه می‌گرفت. آن گاه که پیامبر به امر خدا، با اهل نجران، به مباحله برخاست، امام حسن و امام حسین و حضرت علی و فاطمه علیهم السلام را نیز به فرمان خدای، همراه خویش برد و آیه تطهیر در پاک دامنی آن گرامیان فرود آمد.

شباهت به رسول خدا (ص)

حضرت امام حسن(ع) از نظر صورت و سیرت در بین ائمه اطهار(ع) شبیه و zwnj;ترین آنان به رسول گرامی اسلام(ص) است. وقتی امام حسن(ع) به دنیا آمد شباهت بسیاری به جد بزرگوارش داشت و این شباهت بعدها در چهره، رفتار و گفتار آن حضرت بیشتر نمایان شد. علاوه بر چهره جذاب و نورانی، راه رفتن و صحبت کردن حضرت نیز مانند پیامبر(ص) بود. حُسن خلق، کرامت، جوان مردی، یتیم نوازی و دیگر سجایای اخلاقی را نیز آن حضرت از جدّ گرامی اش به ارث برده بود. مرحوم شیخ مفید(ره) در کتاب معروف خود، ارشاد، آورده است: و zwnj;ا و حسن(ع) چنان بود که از نظر خلقت و سیرت و سیادت شبیه و zwnj;ترین مردم به رسول خدا بود و zwnj;.

آقای جوانان اهل بهشت

در روایات بسیاری نقل شده است که پیامبر اکرم(ص) به امام حسن و امام حسین(ع) محبت فراوان داشت و می فرمود که آن دو سید جوانان اهل بهشت هستند. هم چنین در روایتی آمده است که رسول خدا(ص) فرمود: و zwnj;هرکس دوست دارد به آقای جوانان اهل بهشت بنگرد، به حسن بنگرد و zwnj;. و این گفتار پیامبر(ص) نیز مشهور است که فرمود: و zwnj;اهل بهشت همگی جوان هستند و zwnj;. و این تذکر پیامبر به این دلیل است که عده و zwnj;ای فکر نکنند که برای پیران اهل بهشت نیز سید و آقای خواهد بود. چنان که امام جواد(ع) فرمود: و zwnj;به خدا سوگند، در بهشت پیری وجود ندارد؛ بلکه همگی جوان هستند و zwnj;.

فضایل امام حسن(ع) در کلام امام سجاد(ع)

امام سجاد(ع) می فرمایند: حسن بن علی بن ابی طالب(ع) در زمان خود از همه عابدتر، زاهدتر و با فضیلت و zwnj;تر بود و هرگاه حج می رفت، پیاده، و چه بسا پابرهنه می و zwnj;رفت و هرگاه مرگ را به خاطر می و zwnj;آورد می و zwnj;گریست، و هرگاه رستاخیز و زنده شدن را از نظر می گذراند، اشک از دیده می ریخت و هرگاه گذر از صراط را در اندیشه می آورد، گریان می شد... و هرگاه به نماز بر می خاست، تنش در برابر خداوند عزوجل به لرزه می افتاد و هرگاه بهشت و دوزخ را به یاد می آورد چنان مار گزیده بی و zwnj;تابی می و zwnj;کرد و از خداوند، بهشت را طلب می کرد و از آتش دوزخ به او پناه می برد. او هرگاه عبارت و zwnj;یا ایّها الذین امنوا و zwnj; را از قرآن می خواند، می و zwnj;گفت: و zwnj;لبیک اللهم لبیک و zwnj;.

کرامت و بخشندگی امام(ع)

کرم و سخاوت امام حسن مجتبی(ع) به حدی بود که در روایت آمده است که هیچ گاه سائلی را رد نکرد و در برابر درخواست او و zwnj;نه و zwnj; نگفت. به همین دلیل است که او را و zwnj;کریم آل طه و zwnj; می خوانند.

هنگامی که به ایشان عرض شد: و zwnj;چرا هیچ سائلی را رد نمی و zwnj;کنید؟ و zwnj; فرمود: و zwnj;من سائل درگاه خدا و راغب پیشگاه اویم و شرم دارم که خود درخواست کننده باشم و سائلی را رد کنم و zwnj;. و نیز می فرمود: و zwnj;بهترین روزهای جوانمرد، روزی است که از او چیزی درخواست شود و zwnj;.

شرط رسیدن به عظمت و بزرگی از دیدگاه امام حسن مجتبی(ع)

چه خوب است که ما انسان و zwnj;ها در زندگی روزمره خود گذشت و فداکاری را پیشه خود سازیم و از کم گذشت بودن و به رخ کشیدن لغزش و zwnj;های دیگران بهره‌زیم؛ چرا که این عمل زشت و zwnj;ترین عیوب است. اگر فردی در زندگی دارای گذشت باشد، از نظر امام حسن مجتبی(ع) به عظمت و بزرگی می و zwnj;رسد؛ چنانچه در جواب کسی که از ایشان پرسیده بود عظمت و بزرگی در چیست؟ فرموده بودند: و zwnj;عظمت و بزرگی در این است که در هنگام ناداری عطا کند و از جرم و خطا درگذرد و zwnj;.